

T.C.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

İç Denetim Birimi Başkanlığı

2016 MALİ YILI

İÇ DENETİM FAALİYET RAPORU

Şubat 2017

T.C
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
İÇ DENETİM BİRİM BAŞKANLIĞI
2016 MALİ YILI
İÇ DENETİM FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

.....	
.....	2-3
İÇ DENETİM BİRİM BAŞKANININ SUNUŞU.....	4-5
I- GENEL BİLGİLER.....	6
A) Misyon ve Vizyon.....	6
1- Misyon.....	6
2- Vizyon.....	6
B) İç Denetim Birimine İlişkin Bilgiler.....	6
1- Fiziksel Yapı.....	6
2- Örgüt Yapısı.....	7
3- Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar.....	7
4- İnsan Kaynakları.....	8
5- Bütçe Ödeneği ve Harcama Durumu.....	8
C) İdarenin Teşkilat Şeması.....	9
II- AMAÇ VE HEDEFLER	
A) İç Denetim Faaliyetlerinin Amaç ve Hedefleri.....	10
1- Birimimizin Amaçları.....	11
2- Birimimizin Hedefleri.....	12
B) Temel Politikalar ve Öncelikler.....	13
III- FAALİYET VE PERFORMANS BİLGİLERİ	
A) Program Dönemi Faaliyet ve Performans Bilgileri.....	14-15
1- Denetim Programı Gerçekleşme Durumu	16
2- Program Dışı Denetim ve Danışmanlık Faaliyetleri.....	17
3- Önemi Düzeyi Yüksek Kritik Tespit ve Öneriler.....	17
4- Kabul Edilmeyen Bulgular.....	18
5- İzleme Faaliyetleri.....	18

B) Kalite Güvence ve Geliştirme Programı Uygulama Sonuçları.....18-19

C) Program Dönemi Eğitim Faaliyetleri

1- Alınan Eğitimler.....19
2- Verilen Eğitimler.....19

IV- İÇ DENETİM KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A) İç Denetim Faaliyetine İlişkin Kaynak Sınırlamaları ve Olası Etkileri.....20-21
B) Alınacak /Alınması Gereken Tedbirler.....21

V- İDARE DÜZEYİNDE ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER VE OLASI ETKİLER..22

VI- KAPSAMLI GÖRÜŞ.....23

İÇ DENETİM BİRİM BAŞKANININ SUNUŞU

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kamu mali yönetiminde köklü değişikliklere yol açmış olup, söz konusu kanun ile kamu kaynağının kullanılmasının genel esasları olarak mali saydamlık, hesap verme sorumluluğu ile stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme olarak belirlenmiştir. Bu esaslar çerçevesinde kamu kaynağının elde edilmesine ve kullanılmasına ilişkin kamuoyunun bilgilendirilmesi, kamu kaynaklarının hukuka uygun, etkin ve verimli kullanımı için gerekli önlemlerin alınması ve kamu idareleri faaliyetlerinin stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedeflerine uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir.

Bu açıdan iç denetim, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak faaliyetlerini gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu faaliyetleri sonucunda iç denetim, idarenin iç kontrol sisteminin etkinliği ile idarenin faaliyetlerini olumsuz etkileyecek risklerin en aza indirilmesi ve tanımlanması, ayrıca kamu varlıklarının güvence altına alınması hususlarında da önerilerde bulunur.

Üniversitemizin İç Denetim Birim Başkanlığı olarak, 5018 sayılı Kanunla kendisine verilen görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde gerçekleştirilen denetim faaliyetleri ve danışmanlık hizmetleri ile üniversitemiz faaliyetlerine en üst düzeyde katkı sağlanması amaçlanmış olup, bu kapsamda kaynakların verimli bir şekilde yönetilip yönetilmediği, idarenin süreçlerinde herhangi bir aksama olup olmadığı, kontrol yapılarının iyi çalışıp çalışmadığı üzerine yoğunlaşmıştır. Bu kapsamda iç denetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde ve denetim sonucunda tespit edilen hususlarla ilgili önerilerin uygulanabilmesinde üst yönetimin desteği yadsınamayacak bir gerçektir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik uyarınca hazırlanan 2016 mali yılı iç denetim faaliyet raporu kamu yönetiminde yeniden yapılanmanın temel ilkelerinden olan saydamlık anlayışının daha da güçlenmesine ve performansa dayalı doğru bilgilendirmeyi topluma karşı sorumluluklarımızdan birisi olarak gören bir anlayışla hazırlanmış bulunmaktadır.

İç Denetçi arkadaşlarımızın faaliyetlerinden ve hizmetlerinden dolayı, ayrıca söz konusu denetimlerin ve faaliyetlerin gerçekleşmesine katkı veren üniversitemiz personeline teşekkür ederim.

Sami OLCAN

İç Denetim Birim Başkanı

I- GENEL BİLGİLER

A) Misyon ve Vizyon

1- Misyon

Üniversitemiz kaynaklarının ekonomik, etkili ve verimli kullanılması için, yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlere ilişkin karar ve tasarrufları sistemli, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla değerlendirmek, önleyici, tespit edici ve yönlendirici önerilerde bulunmak, üniversitemizin faaliyetlerine değer katmak ve geliştirmek suretiyle amaçlarına ulaşmasına yardımcı olmaktır.

2- Vizyon

İç denetimin gerektirdiği doğruluk ve sorumluluk duygusuyla görevini en iyi şekilde yapan, görevin gerektirdiği bilgi, beceri ve tecrübeye sahip, çalışmaları örnek alınan, ulusal ve uluslararası standartlara uygun denetim ve danışmanlık faaliyetleri sunan ilkeli bir birim olmak.

B) İç Denetim Birimine İlişkin Bilgiler

1- Fiziksel Yapı

İç Denetim Birimimiz, Çukurova Üniversitesi Balcalı yerleşkesindeki Rektörlüğünün İdari Birimler binasının birinci katında bulunan beş adet çalışma odasında faaliyetlerini sürdürmektedir. Şu anda İç Denetim Biriminde biri başkan olmak üzere beş iç denetçi görev yapmakta olup, ayrıca İç Denetim Birimimizde görevli bir personel bulunmaktadır.

2- Örgüt Yapısı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 63 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ve İç Denetçilerin Çalışma usul ve Esasları hakkında Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrası ve İç Denetçi Atamalarında Uyulacak Esas ve Usuller Hakkındaki Tebliğin 2.1. bölümündeki hükümler gereğince 28.12.2007 tarihli “Rektör Oluru” ile “Çukurova Üniversitesi İç Denetim Birim Başkanlığı” kurulmuş ve Birim Başkanı olarak da İç Denetçi Sami OLCAN görevlendirilmiştir.

3- Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

İç Denetim Birimimizdeki her bir iç denetçi kişisel dizüstü bilgisayar, çok fonksiyonlu yazıcıya sahip olup, ayrıca Başkanlığın ihtiyaçları için iki adet masa üstü bilgisayar, fotokopi ve fax makinesi mevcuttur. Söz konusu bilgisayarlarda internet bağlantısı bulunmakta olup, şu anda mevcut denetim için yeterli görülmektedir.

İç Denetim Koordinasyon Kurulunca öngörülen İç Denetim Otomasyon Sistemi (İÇDEN) 2015 yılında kullanılmaya başlanılmıştır.

Ayrıca Üniversitemizde Nisan 2015 tarihinde Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sistemine (EBYS) geçiş yapmış bu tarihten itibaren İç Denetim Birimimizce Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sistemi (EBYS) kullanılmaya başlanılmıştır.

İç Denetim Birimi olarak yazışmalarımız Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sisteminden (EBYS), İç Denetçilerimizce Düzenlenen Denetim Raporları İç Denetim Otomasyon Sisteminden (İÇDEN) yapılmaktadır.

4- İnsan Kaynakları

İç Denetim Birim Başkanlığında, başkan ile birlikte beş iç denetçi görev yapmaktadır. Üniversitemiz iç denetçilerinin kıdem sırası ile isimleri, sertifika derece ve numaraları ile kadro dereceleri aşağıdaki gibidir.

İç Denetçiler	Sertifika Derecesi ve Numarası	Kadro Derecesi
Sami OLCAN (*)	A3/1476	1
Ahmet SAYAR	A3/1277	1
Turgut IRMAK	A3/1442	1
Y.Hakan AKKOCA	A3/1196	1
Nevzat TEZEL	A3/1365	1

Denetim evrelerinin büyüklüğü karşısında denetim personel kaynağı yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, İç Denetim Birim Başkanlığının temel amacı mevcut denetim kaynağını verimli ve etkin şekilde kullanarak planlama dönemi içerisinde düzenli bir şekilde denetim yapmaktır.

5- Bütçe Ödeneği ve Harcama Durumu

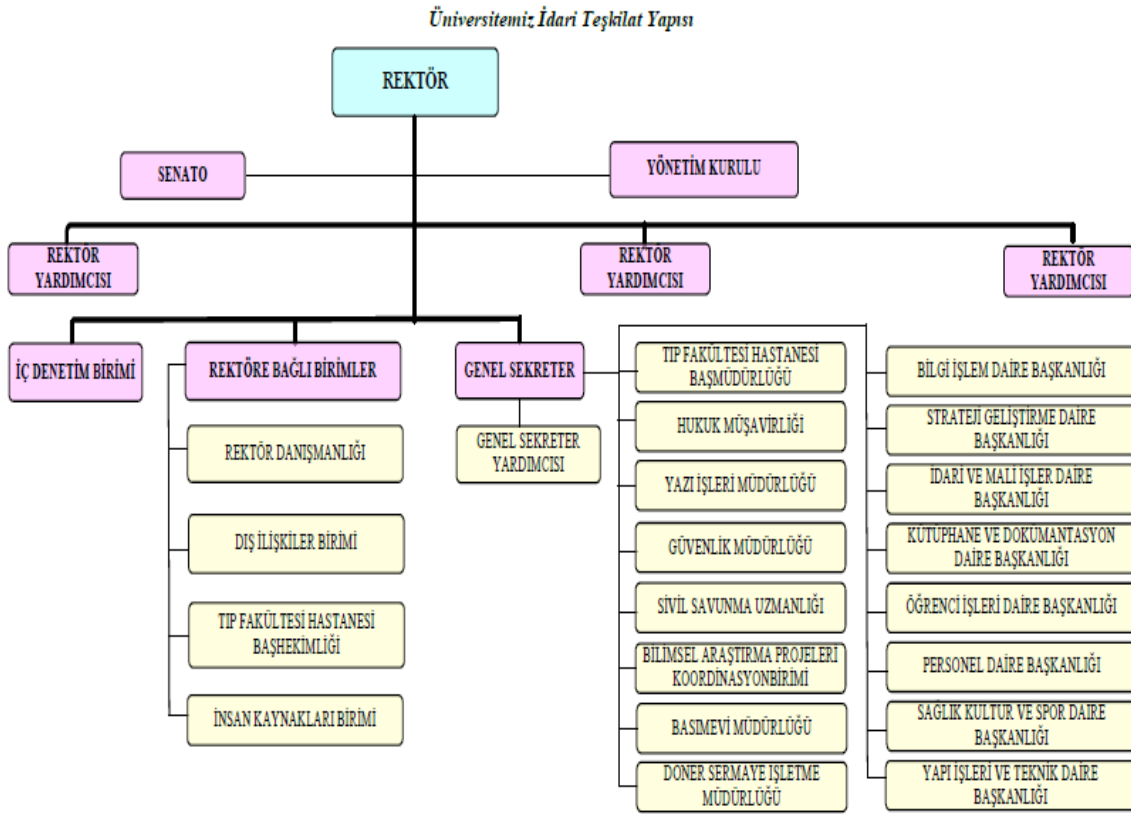
İç denetim birimlerinin/iç denetçilerin giderlerinin bütçeleştirilmesine ilişkin olarak 2012 - 2016 Dönemi Bütçe Hazırlama Rehberin de “5018 sayılı Kanuna göre atanan ve doğrudan üst yöneticiye bağlı olarak görev yapan iç denetçilerin her türlü giderlerinin karşılanmasına ilişkin ödenekleri “09.9.9.03 İç Denetim Hizmetleri” fonksiyonu altında teklif edilecektir.” denilmektedir.

Buna istinaden 2016 yılında Üniversitemizin 38.21.00.01-09.9.9.03 “İç Denetim Hizmetleri” tertibine 434.000,00 TL başlangıç ödeneği konulmuş 1.941.57 ek ödenek çıkarılmış olup, 2016 yılında İç Denetim Birimimiz toplam 430.295,68 TL harcama gerçekleştirmiştir.

____ (*) İç Denetim Birim Başkanı

C) İdarenin Teşkilat Şeması

Çukurova Üniversitesi İdari Teşkilat Yapısı

Şema4. Çukurova Üniversitesi İdari Teşkilat Şeması

II- AMAÇ VE HEDEFLER

A) İç Denetim Faaliyetinin Amaç ve Hedefleri

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunuyla, kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin; stratejik öncelikler de dikkate alınarak belirlenen hedeflere ulaşmak için tahsis edilen kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanım ilkeleri ile hesap verebilirlik ve saydamlık anlayışı temelinde, uluslararası iyi uygulama örnekleri de dikkate alınarak yeniden yapılandırılmıştır. Sistemin en önemli mekanizmalarından birisi de, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile mali işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi öngörülen iç denetimdir.

Dünyada etkin bir şekilde uygulanan ve çağdaş bir denetim anlayışı olan iç denetim sistemi, ülkemiz için yeni bir denetim anlayışı olup, kamu kurumlarınca benimsenme ve geliştirilme aşamasındadır. Yeni yönetim ve kontrol sistemi yönetim sorumluluğu esas alınarak kurulmuş olup, üst yöneticilere sistemin kurulması, izlenmesi, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi hususlarında önemli görev ve sorumluluklar yüklenmiştir. Bu çerçevede, yeni sistemin kamu idarelerinde etkili bir şekilde uygulanması için üst yöneticilerin liderliği ve desteği gerekmektedir.

Çukurova Üniversitesi İç Denetim Birimi Başkanlığı olarak kurulduğumuz ilk günden beri amacımız Üniversitemizin belirlemiş olduğu misyon ve vizyona uygun amaç ve hedeflere ulaşmasını sağlamak için risk esasına dayalı ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak iç denetim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütmektir.

1- Birimimizin Amaçları

- Üniversitemizin faaliyetlerinin kalkınma plan ve programlarına, stratejik planlara, performans programlarına, kurum amaçlarına ve mevzuat hükümlerine uygun olarak planlanması ve yürütülmesini sağlamak amacıyla iç denetim faaliyetinin yürütülmesi,
- İç Denetim Planlarının (2016-2018) ve bunlara ilişkin yıllık programların güncellenmesi ve uygulanması,
- Ç.Ü. İç Denetim Birimi Yönergesi ve İç Denetim Rehberinin uygulanması ve gereksinimler doğrultusunda güncellenmesi,
- İç Denetim sonuçlarının izlenmesine yönelik sistemin kurulması,
- Kamu İç Denetim Nitelik Standartlarına uygun bir Kalite Güvence ve Geliştirme Programı hazırlanarak İç Denetim Biriminde uygulanması,
- Kamu İç Denetim Nitelik Standartlarına uygun meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi,
- Kaynakların ekonomik, verimli ve etkili kullanılıp kullanılmadığının değerlendirilmesi,
- Bilgilerin güvenilirliğinin, bütünlüğünün ve zamanında elde edilebilirliğinin sağlanması,
- İlkeler ve sistem bazında danışmanlık yapılması,
- İç denetim sisteminin Üniversitemizde etkin bir şekilde kurulabilmesi için gerekli tedbirleri almaya yönelik çalışmalar,

Amaçlanmakta olup, bir kısmı gerçekleştirilmiştir.

2- Birimimizin Hedefleri

- Birimimizin mevzuat ve teknik alt yapısı işlemleri tamamlanarak, Üniversitemiz bilgi sistemine uyumunun sağlanması,
- İç denetim sisteminin, Üniversitemiz birimleri nezdinde tanıtılması,
- İç Denetçilerin daha nitelikli ve daha donanımlı hale getirilmesi için gerekli tedbirleri almak suretiyle İç Denetim Biriminin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi; böylelikle birincil, ikincil ve üçüncül düzey mevzuatta yer alan düzenlemelerin kendisine yüklemiş olduğu görevlerin daha etkin şekilde gerçekleştirilmesi,
- Denetlenen birimlere, yeni sistemin salt denetim amaçlı olmadığı, bu yeni sistemin denetlenen biriminin fikirlerine önem verdiği, ilkeler ve sistem bazında danışmanlık ve güvence sağlama faaliyetini birlikte içerdiği mesajının verilmesi,
- Denetlenen birimlerin fikirleri de dikkate alınmak suretiyle, kullandıkları sisteminin yeniden gözden geçirilmesi ve sistemin geliştirilmesi amacıyla alınması gereken tedbirlerin üst yöneticiye iletilmesi,
- İdarelerin yönetim ve kontrol süreçlerinin gözden geçirilmesi,
- İdarenin risk yönetim süreçlerinin detaylı bir şekilde incelenmesi,
- İç denetim faaliyetleri sonucunda idare ile mutabık kalınan ve eylem planına bağlanacak olan önerilerin planlandığı şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin izlenmesi,
- İç denetimde bilgisayar destekli denetim tekniklerinin kullanılması,
- İç denetime ilişkin düzenlemelerin sürekli olarak değerlendirilmesi ve bu alandaki uluslararası gelişmeler de dikkate alınarak ilgili mevzuatın revize edilmesi,
- İç denetim alanında akademik çalışması olan kişi ve kurumlarla işbirliği yapılması, bu alandaki çalışmaların teşvik edilmesi,

Hedeflenmekte olup, bir kısmı gerçekleştirilmiştir.

B) Temel Politikalar ve Öncelikler

Kamu idarelerinde iç denetim sisteminin benimsenmesi ve sistemin geliştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda Çukurova Üniversitesi İç Denetim Birim Başkanlığı olarak;

- İç Denetim faaliyetlerini uluslararası iç denetim standartlarına ve iç denetim mevzuatına uygun olarak gerçekleştirmek,
- Birimlerin iş süreçleri, yönetim ve kontrol süreçlerini gözden geçirmek,
- İdarenin risk yönetim süreçlerini incelemek,
- Denetimde risk odaklı yaklaşımı benimsemek,
- Denetimlerde, sistem denetimi, uygunluk denetimi, mali denetim, bilgi teknolojileri ve performans denetimi sıralamasını esas almak,
- Denetimlerde, denetlenen birimlerin yönetim ve kontrol süreçlerindeki zayıflıkların veya geliştirilmesi gereken alanların ortaya çıkarılması ve gerekli iyileştirmelerin yapılması amacıyla birim yöneticileriyle birlikte ortak aksiyon planları hazırlamak,
- İç denetim faaliyetleri sonucunda birim ile mutabık kalınan ve aksiyon planına bağlanan önerilerin planlandığı şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini izlemek,
- Denetim ve danışmanlık faaliyetlerini beraber yürütmek,
- İç denetim birimlerinde yürütülen iç denetimin ilgili standart, mevzuat ve rehberlerde yer alan düzenlemelere göre yapılıp yapılmadığını izleyecek bir iç gözetim mekanizması (Denetim gözetim sorumlusunun belirlenmesi, vb.) kurmak,

- İç denetçilerin nicelik ve niteliklerinin artırılması amacıyla; ihtiyaç duyulan alanlarda eğitimlerin başlangıçta dışarıdan hizmet alımı yoluyla ya da diğer iç denetim birimlerindeki yetkin personel aracılığıyla yürütülmesi, sonraki dönemlerde iç denetçiler arasından eğitici olabileceklerin belirlenmesi ve iç denetim biriminin kendi eğitici kadrosunun oluşturulması, iç denetçilere mevzuat uyarınca asgari yüz saatlik meslek içi eğitimin üç yılda verilmesini sağlamak,
- İç denetim alanında akademik çalışması olan kişi ve kurumlarla işbirliği yapmak ve bu alandaki çalışmalarını teşvik etmek,
- İç denetim konusundaki farkındalığın artırılması amacıyla, bilgilendirme toplantıları ve seminerler düzenlemek,
- Ortak politikaların belirlenmesi, karşılıklı roller ve beklentilerin açıklığa kavuşturulması ve olası problemlerin çözümü amacıyla Kurul ve iç denetim birimleri ile kamu idareleri ve diğer denetim birimleri arasında yakın işbirliği sağlamak,

Temel politikamız ve önceliğimizdir.

III- FAALİYET VE PERFORMANS BİLGİLERİ

A) Program Dönemi Faaliyet ve Performans Bilgileri

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 7'nci maddesinde denetim alanları ve 8'nci maddesinde de denetim çeşitleri belirlenerek risk odaklı denetimin yapılması öngörülmüştür. Söz konusu hüküm uyarınca 2016 yılında risk değerlendirme çalışmaları yapılmış olup, bu yapılan çalışma sonuçları dikkate alınarak 2016-2017-2018 yıllarına ait İç Denetim Planı hazırlanmıştır. Söz konusu plana uygun 2016 yılı İç Denetim Programı Rektörlük Makamının görüşüne sunulmuştur.

İç Denetim Birim Başkanlığının 22.01.2016 tarihli Rektörlük Makamının onayına sunulan 2016 yılı İç Denetim Programı 22.01.2016 tarihinde onaylanmıştır.

İç Denetim Birimimiz, 2016 yılında faaliyetlerini uluslararası iç denetim standartlarına ve iç denetim mevzuatına uygun olarak gerçekleştirmek ve denetimde risk odaklı yaklaşım prensibinden hareketle, üst yöneticinin de önerileri doğrultusunda risk düzeyi en yüksek olan denetim alanlarını denetim programına almıştır.

Bu çerçevede 2016 yılında İç Denetim programında yer alan 16 adet Program içi, 1 adet Program dışı İç Denetim Raporları tamamlanmıştır. Ayrıca 3 Adet İnceleme raporu 1 Adet Danışma Raporu düzenlenmiştir.

Yıllar itibariyle hazırlanan rapor sayısına göre performans sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Tabloda 2016 yılında tamamlanmış rapor sayısı gösterilmiş, rapor sayısına 2016 yılı içerisinde İnceleme/Araştırma, Danışmanlık ve Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi Raporları dahil edilmemiştir.

YIL	(1) DENETİM RAPORU SAYISI	(2) DANIŞMANLIK VE İNCELEME RAPOR SAYISI	(3) İÇ DENETÇİ SAYISI	(4) İÇ DENETÇİ BAŞINA DENETİM RAPORU SAYISI (1/3)
2008	8	4	5	1,6
2009	5	6	5	1
2010	14	1	5	2,8
2011	17	4	5	3,4
2012	7	11	5	1,4
2013	13	13	5	2,6
2014	17	7	5	3,4
2015	15	2	5	3
2016	17	4	5	3,4

1- Denetim Programı Gerçekleşme Durumu

İç Denetim Birimimizce 2016 Yılı denetim programı gereğince gerçekleştirilen iç denetim faaliyeti sonucunda, Üniversitemizin 17 biriminde İç Denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Söz konusu raporların listesi ektedir. (EK-1)

İç Denetim Birimimiz tarafından 2016 yılında üç yıllık (2016-2017-2018) İç Denetim Planına ve 2016 yılı İç Denetim Programına göre yapılan görevlendirmeler gereği gerçekleştirilen denetimler sonucunda, Üniversitemizin 17 biriminde denetim yapılmış olup, denetim yapılan birimler aşağıdaki gibidir.

Sıra No	Denetlenen Birimler
1	Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
2	Ziraat Fakültesi
3	Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı
4	Ziraat Fakültesi Araştırma ve Uygulama Çiftliği
5	Eğitim Fakültesi
6	Adana Meslek Yüksekokulu
7	Fen-Edebiyat Fakültesi
8	Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu
9	Mühendislik Mimarlık Fakültesi
10	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
11	Sosyal Bilimler Enstitüsü
12	İletişim Fakültesi
13	Genel Sekreterlik (Yazı İşleri Müdürlüğü)
14	İlahiyat Fakültesi
15	Devlet Konservatuarları
16	Yabancı Diller Yüksekokulu
17	Su Ürünleri Fakültesi

2- Program Dışı Denetim ve Danışmanlık Faaliyetleri

İç Denetim Birimimiz 2016 Yılında (2016-2017-2018) yıllarına ait İç Denetim Planına ve 2016 yılı İç Denetim Programına göre veya program dışı) yapılan görevlendirmeler gereği gerçekleştirilen inceleme ve araştırma faaliyeti sonucunda, Üniversitemizin 1 biriminde inceleme ve araştırma faaliyeti yapılmış, 1 birim için Danışmanlık faaliyeti gerçekleşmiş ve 2 birim için Yönerge Taslağı oluşturulmuştur.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 63 ve 64 üncü maddeleri ile İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliğin 5 inci maddesi uyarınca; iç denetim sisteminin en önemli özelliklerinden birisi de idarenin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediği noktasında Üst Yöneticiye danışmanlık yapmaktır. Ancak, bu sistemin, klasik denetim birimlerinden en önemli farkı, bu danışmanlık hizmetinin ilkeler ve sistem bazında gerçekleştirilmesidir.

Bunun yanında üniversitemizin muhtelif birimlerince tereddüde düşülen hususlarda, denetim faaliyetimizi ve görevimizi zaafa uğratmayacak olanlarla ilgili sözlü (şifai) bilgi verilmiştir.

3- Önem Düzeyi Yüksek Kritik Tespit ve Öneriler

İç Denetim Birimimiz tarafından 2016 yılı iç denetim programı uyarınca, Üniversitemize ait 17 birimde gerçekleştirilen denetim faaliyetleri sonucunda Denetim raporları ile birlikte düzenlenen 17 denetim raporunda toplam 102 bulguya ulaşılmış ve denetimlerde bulgularla ilgili öneriler getirilmiştir.

4- Kabul Edilmeyen Bulgular

Çukurova Üniversitesi İç Denetim Birimi olarak 2016 yılında denetim yapılan Üniversitemizin Birimlerde tespit edilen 102 bulgu ile ilgili olarak İç Denetim Birimimiz tarafından uzlaşma sağlanmıştır.

5- İzleme Faaliyetleri

2016 yılında düzenlenen İç Denetim Raporlarına ilişkin olarak 2016 yılında toplam 17 adet birim nezdinde izleme çalışmaları yapılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda uzlaşılan denetim bulguları ile ilgili olarak birimler tarafından 2016 yılında tamamlanması öngörülen eylemlerin büyük kısmının hayata geçirildiği, bazı önerilerin ise tamamlanma süresinin devam ettiği gözlemlenmiştir.

Ayrıca İç Denetim Otomasyon Sistemi (İÇDEN)'den izleme yapılmaya başlamasıyla izleme faaliyetlerinde etkinlik artacaktır.

B) Kalite Güvence ve Geliştirme Programı Uygulama Sonuçları

Çukurova Üniversitesi İç Denetim Birim Yönergesinin Kalite güvence ve geliştirme programı başlıklı 50 inci maddesinin 1 inci bendinde iç denetim faaliyetlerinin tüm yönleri ile değerlendirilmesi ile kamu iç denetim standartları ve meslek ahlak kurallarına uygun yürütülmesinin sağlanması için kalite güvence programının oluşturulacağı ve programın oluşturulması ve uygulanmasında kurulun ilgili düzenlemelerine uyulacağı belirtilmiştir.

Bu çerçevede, 2016 yılında yapılan iç denetim faaliyetleri mümkün olduğu kadar yıllık plan ve program dahilinde gerçekleştirilmeye çalışılmış olup, ilgili mevzuata, kamu iç denetim standartları ve meslek ahlak kurallarına, kurumsal gelişim ve iyileşmeleri desteklemeye, en iyi iç denetim uygulamalarından istifade etmeye, mesleki özen ve dikkat ile iç denetçilerin mesleki gelişim düzeyini yükseltmeye azami özen ve dikkat gösterilerek ulusal ve uluslararası raporlama standartlarına uygun iç denetim uygulamaları yapılmaya çalışılmıştır. Tespit edilen bulgu ve öneriler üst yöneticiye sunulmuştur. Ayrıca söz konusu öneriler gereği için ilgili birimlere bilgi

için mali hizmetler birimine gönderilmiş olup, uygulanmaya başlanmıştır. Denetim sonuçlarının uygulanması takip sistemine alınmıştır.

Söz konusu denetim faaliyetleri ile ilgili olarak denetlenen birim yöneticileri, yapılan denetimler ile idarenin çalışmalarına değer katmak ve iyileştirme sağlanmasının amaçlandığını belirtmişlerdir.

C) Program Dönemi Eğitim Faaliyetleri

1- Alınan Eğitimler

2016 yılında aşağıda isimleri ve eğitime katılma tarihleri belirtilen İç denetçilerimiz, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce iç denetçilerine yönelik 15 saatlik “**Kamu İç Denetçileri Eğitim Programı**” eğitimi katılarak sertifikaya hak kazanmışlardır.

İç Denetçinin Adı Soyadı	Eğitime Katıldığı Tarih
Sami OLCAN	03.05.2015 - 07.05.2016
Ahmet SAYAR	07.05.2016 - 11.05.2016
Y.Hakan AKKOCA	07.05.2016 - 11.05.2016
Nevzat TEZEL	11.05.2016-15.05.2016
Turgut IRMAK	11.05.2016-15.05.2016

2- Verilen Eğitimler

2016 yılında Kamu İdarelerinde İç Denetim ve Uygulaması eğitimi İç Denetçimiz Nevzat TEZEL tarafından üniversite personeline verilmiştir.

IV- İÇ DENETİMİN KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ**A) İç Denetim Faaliyetine İlişkin Kaynak Sınırlamaları ve Olası Etkileri****ÜSTÜNLÜKLER :**

- İç denetçilerin denetim konusunda deneyimli kişilerden oluşması,
- İç denetçilerin sertifika eğitimlerini tamamlamış olmaları,
- İç denetim alanında birincil, ikincil ve üçüncül düzey mevzuatın büyük çoğunluğunun tamamlanmış olması,
- Birim Başkanlığının kurulmuş ve Birim Başkanının atanmış olması,
- İç Denetim Biriminin doğrudan üst yöneticiye bağlı olması,
- Birim Yönergesinin yürürlüğe girmiş olması,
- Birim iç Denetim Rehberinin hazırlanmış olması
- İlk iç denetim faaliyetlerinin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiş olması,
- Gerek kalkınma planlarında, gerekse hükümet programlarında ve gerekse ulusal programda iç denetçilik sisteminin geliştirilmesi yönünde gerekli adımların atılacağı belirtilmiş olması,
- İç denetim alanında merkezi bir koordinasyon kurulunun olması,

ZAYIFLIKLAR :

- İç denetim bilgi teknolojileri alt yapısının yaygınlaşmamış olması,
- Üniversitemizde denetim kültürünün tam olarak yerleşmemiş olması,
- Üçüncül düzey mevzuattan bazılarının tamamlanmamış olması,
- İç denetim sisteminin kamudaki uygulamasının yeni olması,
- Kamu idarelerinde yer alan mevcut denetim uygulamalarına yeni bir halka daha eklendiği yönündeki görüşlerin bulunması,
- İç Denetim Koordinasyon Kurulu'nun tam zamanlı olarak iç denetimle ilgilenememesi,
- İç denetim faaliyetlerinin sonucunda bulgulara yönelik önerilerin uygulamaya geçirilmesinde iç denetim biriminin yeterince etkinliğinin olmaması,

FIRSATLAR:

- İç denetimi de kapsayan mali kontrol faslının müzakerelerine devam ediliyor olması.
- Kamu yönetiminde değişim çabalarının sürüyor olması.
- AB'ye uyum süreci ve bunun getirdiği yapısal değişim ihtiyacının olması.
- İç denetim alanında uluslararası alanda geniş bir bilgi birikiminin olması

TEHDİTLER:

- AB sürecinde zaman zaman duraksamaların yaşanma ihtimalinin olması.
- İç denetçilerin gelişim süreçlerinde durağanlık ve motivasyonlarında azalma.
- Paydaşların iç denetim sisteminden beklentilerinin tam olarak karşılanamaması.

B) Alınacak/ Alınması Gereken Tedbirler

Kamu sektöründe iç denetim sistemi uygulaması yeni bir uygulama olduğu için, zaman içerisinde gerek hukuki düzenlemeler ve gerekse kurumsal anlamda yaşanacak olumlu gelişmeler, bütün sistemin olduğu gibi Birimimizin de güçlü yönlerinin artmasına, zayıf yönlerinin ise azalmasına katkı sağlayacaktır.

Kamu yönetiminde gelişim ve değişim faaliyetlerinin devam etmesi ile iç denetim alanında uluslararası uygulamaların bulunması fırsatlarından yararlanılarak, Birimimizin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve iç denetim sisteminden beklenen sonuçların elde edilmesi imkan dahilinde bulunmaktadır.

Öte yandan, denetçilerin iç denetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde fiziki mekânı, teknolojik donanımı ve eğitim olanaklarının ihtiyacı karşılayacak nitelikte olması gerekmektedir.

Ayrıca iç denetim faaliyetlerinin etkin ve etkili olabilmesi için; iç denetimin yapılabilmesinde ve iç denetim sonucu tespitlere yönelik önerilerin gerçekleştirilmesinde üst yönetimin desteği en önemli unsurdur.

V- İDARE DÜZEYİNDE ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER VE OLASI ETKİLER

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu sadece mali yönetim sistemimizi değiştirmemiş, yönetim anlayışımızı bir bütün olarak ele almış ve önemli yenilikler getirmiştir. Bu yenilikler Kanununun Beşinci Kısımında İç Kontrol Sistemi başlığı altında düzenlenmiştir. İç kontrol sistemi, Türk Kamu Yönetiminin 5018 sayılı Kanunla tanıştığı yeni bir kavramdır.

İç kontrol; kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve idarenin amaçlarına uygun bir şekilde kullanılması, iş ve işlemlerin mevzuata uygunluğu, faaliyetler hakkında düzenli, zamanında ve güvenilir bilgi üretilmesi, idarenin varlıklarının korunması, yolsuzluk ve usulsüzlüklerin önlenmesi konularında yeterli ve makul güvence sağlayan bir yönetim aracıdır.

İç kontrol, sadece kontrol faaliyetlerini değil, idarenin organizasyon yapısını, işleyişini, görev yetki ve sorumlulukları, karar alma süreçlerini kapsayan ve idarenin çalışanlarının tamamının rol aldığı dinamik bir süreçtir. Bu sistemde yönetimin her kademesindeki kamu görevlilerine yetki ve sorumluluklar yüklenmiştir. Kamu hizmetleri bu model içinde üretilerek sunulacaktır.

Üniversitemizde İç Kontrol Sistemi ve sistemin bileşenleri yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre tam olarak yerleşmiş değildir. Bu bağlamda Üniversitemizin riskleri ve bunlara ilişkin kontrol faaliyetlerini tespiti amacıyla Üniversitemizin İç Kontrol Standartları Eylem Planı Raporunu hazırlanmış olup, Eylem Planında yer alan eylemlerin zamanında ve maksimum verimi sağlaması amacı ile bütün birimler bilgilendirilmiş ve her birimin, yapılan faaliyetleri değerlendirmesi için İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Komisyonları kurmaları sağlanmıştır. Oluşturulan bu komisyonların Üniversitemiz adına kurulan “**İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu**” nun sorumluluğunda faaliyetini gerçekleştirmiştir.

Öte yandan, 2016 yılında yapılan denetimler sırasında, Üniversitemizdeki birimlerin katılımıyla “**İç Kontrol Sistemi Eylem Planı**” kapsamında iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik bilgiler ve öneriler geliştirilerek ilgili birimlerle paylaşılmıştır. Denetim raporlarında sisteme ilişkin bulgulara yer verilerek geliştirilen öneriler gereği için ilgili birimlere gönderilmiştir.

VI- KAPSAMLI GÖRÜŞ

İç Denetim Birimi Başkanlığı; İdare içerisinde etkin bir iç kontrol sisteminin var olup olmadığına; idarenin risk yönetimi, iç kontrol sistemi ve işlem süreçlerinin etkin bir şekilde işleyip işlemediğine; üretilen bilgilerin doğru ve tam olup olmadığına; varlıklarının korunup korunmadığına; faaliyetlerin etkili, ekonomik, verimli ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine dair idare içine ve dışına makul güvence sağlamaktadır. Bu nedenle birimin fiziki, teknik ve kurumsal yapılanma imkânlarının bu önemli görevleri aksatmadan yerine getirecek şekilde sağlanması gerekmektedir.

Öte yandan, Üniversitemizde iç denetim sisteminin etkin bir şekilde yürütülebilmesi ve istenen faydaların elde edilebilmesi, üst yöneticinin desteğinin yanında birim yöneticilerinin de sistemin önemini kavramalarına bağlı bulunmaktadır. Bu da birim yöneticilerinin iç denetçilerle şeffaflık ve işbirliği içinde çalışmalarınıyla sağlanabilecektir.

Kamu mali yönetimi ve kontrol sistemimizi baştan sona yenileyen 5018 sayılı Kanunla getirilen iç kontrol sisteminin kamu idarelerince iyi anlaşılması ve uygulanması gerekmektedir. Bunun için de konunun koordinasyonundan sorumlu birimlerin gerekli kapasitenin sağlanmasına özel önem vermeleri gerekmektedir.

Diğer taraftan iç denetim sisteminin tüm kamu kuruluşlarında uyumlu bir şekilde yapılması ve iyi uygulama örneklerinin diğer birimlere de kazandırılması önem taşımaktadır.

Bu nedenle İç Denetim Koordinasyon Kurulunun üyelerinin ve çalışanlarının tüm mesaisini bu görevlerine ayırmaları yararlı olacaktır. Kurulun sekretarya hizmetlerini yürüten İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma Biriminin teknik ve idari açıdan daha güçlü hale getirilmesi ise kaçınılmazdır.

2016 yılında Say2000i otomasyon sisteminin İç Denetçiler tarafından ve kendi çalışma ofislerinde büyük ölçüde kullanımlarını sağlanmıştır. Ancak sistemin etkili kullanılması için alt yapı çalışmalarının geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir.

EKLER***EK-1 HARCAMA YETKİLİSİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI*****İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI***

Harcama yetkilisi olarak yetkim dâhilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, harcama yetkilisi olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dâhilindeki hususlara dayanmaktadır.**

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (ADANA – ..../...../2017)***

Sami OLCAN
İç Denetim Birim Başkanı

EK-1 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ İÇ DENETİM BİRİMİ TARAFINDAN 2016 YILINDA DÜZENLENEN İÇ DENETİM RAPORLARININ DÖKÜMÜ

Sıra No	Denetlenen Birim	Denetim Konusu	Denetimin Türü	Denetim Gözetim Sorumlusu	Denetime Katılan İç Denetçiler	Denetim Raporlarının Tarih/Sayısı	Bulgu Sayısı
1	Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı	Öğrenci Kayıt Kabul İşlemleri	Sistem ve Uygunluk	Turgut IRMAK	Ahmet SAYAR	29.06.2016/2016-1277/1	7
2	Ziraat Fakültesi	Öğrenci Staj İşlemleri	Sistem ve Uygunluk	Nevzat TEZEL	Y.Hakan AKKOCA	29.04.2016/2016-1196-1	3
3	Kütüphane ve Dökümantasyon Daire Başkanlığı	Üyelik, Ödünç Verme, Kayıp ve İade İşlemleri	Sistem ve Uygunluk	Ahmet SAYAR	Turgut IRMAK	28.04.2016/2016-1442/1	4
4	Ziraat Fakültesi Araştırma ve Uygulama Çiftliği	Mal Ve Hizmet Pazarlama Satış İşlemleri	Sistem ve Uygunluk	Y.Hakan AKKOCA	Nevzat TEZEL	05.09.2016/2016-1365/2	6
5	Eğitim Fakültesi	Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Alım İşlem Süreci	Sistem ve Uygunluk	Y. Hakan AKKOCA	Turgut IRMAK	11.11.2016/2016-1442/3	6
6	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Alım İşlem Süreci	Sistem ve Uygunluk	Nevzat TEZEL	Ahmet SAYAR	10.01.2017/2016-1277/3	9
7	Fen-Edebiyat Fakültesi	Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Alım İşlem Süreci	Sistem ve Uygunluk	Ahmet SAYAR	Nevzat TEZEL	18.11.2016/2016-1365/3	6
8	Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Alım İşlem Süreci	Sistem ve Uygunluk	Sami OLCAN	Turgut IRMAK	06.03.2017/2016-1442/6	6
9	Adana Meslek Yüksekokulu	Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Alım İşlem Süreci	Sistem ve Uygunluk	Turgut IRMAK	Y.Hakan AKKOCA	27.10.2016/2016-1196/2	8

10	Mühendislik Mimarlık Fakültesi	Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Alım İşlem Süreci	Sistem ve Uygunluk	Ahmet SAYAR	Y. Hakan AKKOCA	20.12.2016/2016-1196/3	6
11	Bedeneğitimi ve Spor Yüksekokulu	Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Alım İşlem Süreci	Sistem ve Uygunluk	Nevzat TEZEL	Ahmet SAYAR	28.12.2016/2016-1277/2	2
12	İletişim Fakültesi	Doğrudan Temin Yöntemi ile Yapılan Alım İşlem Süreci	Sistem ve Uygunluk	Turgut IRMAK	Nevzat TEZEL	21.12.2016/2016-1365/4	4
13	İlahiyat Fakültesi	Taşınır Mal İşlemleri	Sistem ve Uygunluk	Nevzat TEZEL	Turgut IRMAK	31.01.2017/2016-1442/5	6
14	Devlet Konservatuarları	Taşınır Mal İşlemleri	Sistem ve Uygunluk	Y. Hakan AKKOCA	Ahmet SAYAR	07.03.2017/2016-1277/4	4
15	Yabancı Diller Yüksekokulu	Taşınır Mal İşlemleri	Sistem ve Uygunluk	Ahmet SAYAR	Y.Hakan AKKOCA	27.02.2017/2016-1196/4	10
16	Su Ürünleri Fakültesi	Taşınır Mal İşlemleri	Sistem ve Uygunluk	Turgut IRMAK	Nevzat TEZEL	21.02.2017/2016/1365/5	12
17	Genel Sekreterlik	Ön Ödeme İşlemleri Süreci	Sistem ve Uygunluk	Sami OLCAN	Turgut IRMAK	24.11.2016/2016-1442/4	3

EK-2 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ İÇ DENETİM BİRİMİ TARAFINDAN 2016 YILINDA DÜZENLENEN DİĞER RAPORLARININ DÖKÜMÜ

Sıra No	Denetlenen Birim	Raporun Konusu	Raporun Türü/Mahiyeti	Raporu Düzenleyen İç Denetçiler
1	Sağlık Kültür Daire Başkanlığı	SK Daire Başk İktisadi İşletmelerinde Kullanılan Muhasebe Programı için Muhasebe Planı Oluşturması	Danışmanlık Raporu	Nevzat TEZEL
2	Yazı İşleri Müdürlüğü	Usulsüzlük ve Yolsuzluk Bulgularının Bildirilmesi	İnceleme Raporu	Turgut IRMAK
3	Genel Sekreterlik	Çukurova Üniversitesi Hata, Hile Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi Yönergesi Taslağı	İnceleme Raporu	Turgut IRMAK
4	Kütüphane ve Dökümanasyon Daire Başkanlığı	Kütüphane Hizmetlerine İlişkin Yönerge Taslağı Hazırlanması	İnceleme Raporu	Ahmet SAYAR